

všeobecná skúsenosť – prečo v Cirkvi nie? – v skutočnosti ale...

Japonci aj Číňania vedia, že niektoré činnosti – obzvlášť bojové umenia – sú vynikajúcim nástrojom duchovného rozvoja človeka a dosahovania osvietenia a „zenovej mysle“.

Skauti vedia, že táborenie, družinový život a dobrodružstvo v prírode má výchovný účinok a formuje osobnosť človeka.

Terapeuti poznajú terapiu prácou a využívajú ju – dokonca aj v Cirkvi na Slovensku poznáme dobre mená spojené s úspešnými terapeutickými projektmi Mariána Kuffu, či Vladka Masláka.

Prečo potom v bežnej pastoračnej práci Cirkvi podobný mechanizmus využívame... takmer vôbec? Dôvody sú možno nasledovné:

- Hlavne pod vplyvom *cukrikového kresťanstva*¹ vnímame otázku spásy ako otázku presvedčenia Boha, aby sa nad nami nejako zľutoval a vpustil nás do Neba. Je to teda o Bohu, nie o nás. Svoj diel má v tom isto aj vplyv protestantizmu, kde spása je tiež len záležitosťou uverenia v Krista ako Spasiteľa². Preto ani nevnímame kresťanstvo ako *terapiu*, ako *rekvalifikáciu*, cieľavedomú premenu človeka, aj keď o tom Písmo hovorí celkom jasne, napríklad: „*Ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť*“ (Rim 8,13 SSV), alebo: „*Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili.*“²⁵ *A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný.*²⁶ *Ja teda tak bežím, nie ako na niečo, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra.*²⁷ *Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý*“ (1 Kor 9,24-27 SSV). Preto ani nevnímame potrebu na seba nejako cieľavedome pracovať. Stretnúť sa na modlitbe, na chválach, zažiť niečo pekné a emotívne, to ešte poniektorí hej. Snažiť sa tak nejako „polepšiť“, aspoň tak nejako formálne – aj to ešte chápeme, veď iste, „mali by sme sa“, aj keď, ak sa nezmeníme, nič sa nestane, veď Pán Boh je dobrý a milosrdný a zmiluje sa nad nami. Ale nejako systematicky na niečom pracovať, trénovať niečo – ako skauti svoje zručnosti, či budhisti osvietenie – to nám pripadá cudzie. Pod vplyvom *cukrikového kresťanstva* a protestantizmu si naivne myslíme, že práve od toho nás predsa Ježiš oslobodil, keď nám spásu daroval zadarmo, nie? A nevedomujeme si, že spása zadarmo je, ale spása ešte nerovná sa spasenie – rovnako ako prijatie na školu sa nerovná jej absolvovanie!

- Ďalší dôvod je predstava, že ak niečo v Cirkvi robíme, malo by to byť alebo „zbožné“, alebo „dobročinné“. Predstava hrania futbalu, bicyklovania, turistiky, posilovania, cvičenia zumbly či záhradničenia nám ako náplň duchovného života nepripadá. To sú predsa svetské veci a kresťan by sa mal venovať veciam duchovným, nie? Lenže ani budhisti sa nevenujú umeniu lukostreľby či boja mečom ako svetskej disciplíne. *Oboje robia a cvičia takým spôsobom (povedali by sme: meditativným), že sa z toho stáva účinný nástroj tréningu ich mysle a osobnosti. Ani skauti sa nevenujú táboreniu a čundrovaniu ako to robia trampí. Namiesto toho robia jedno i druhé takým spôsobom, že s využitím jedinečnej skautskej metódy sa to stáva nástrojom komplexného rozvoja osobnosti, vrátane jeho duchovného rozmeru. Podobne terapeutické centrá sa nevenujú farmárčeniu – ale využívajú a prevádzkujú farmárčenie takým spôsobom, že to má terapeutický dopad na tých, ktorí ho robia a vedie to k ich uzdraveniu.* Podobne ani tu nenabá-

dame, aby sa z farnosti stalo centrum voľného času. Namiesto toho ale môžeme vybrať vhodné činnosti a venovať sa im takým spôsobom, že sa stanú účinným nástrojom nášho osobného rastu k svätosti a dokonalosti ako aj budovania vzájomnej jednoty života v spoločenstve Cirkvi. Znamená to teda nielen bicyklovať, posilovať či záhradničiť, ale *spoločne* toto všetko robiť *duchovným spôsobom*, ako nástroj askézy, nástroj činnej kontemplácie, nástroj tréningu seba a stvárňovania seba. V tom je to tajomstvo!

Bolo by a isto aj je chybou, ak na niečo podobné rezignujeme.

Keby Kenzo Awa³ prestal vyučovať zenovej lukostreľbe a namiesto nej by začal variť polievku bezdomovcom, vyzeralo by to možno pekne, ale nebolo by to dobré riešenie. Aj keď sa možno bude podobnej činnosti sporadicky venovať, predsa to najcennejšie, čo môže svetu poskytnúť, je práve to, čo robí: zenová lukostreľba. Podobne keby skauti prestali robiť svoj program a rozbehli by sa upratovať prírodu a roznášať jedlo dôchodcom, nebolo by to dobré. Pretože aj keď sa týmto veciam niekedy a niekde venujú, predsa to najcennejšie, čo svetu poskytujú, je práve skauting ako miesto výchovy a rastu mladých ľudí.

Podobne to platí aj o Cirkvi. Charita a podobné dobročinné veci patria k jej životu, ale nie sú ním. Jej podstatou a tým najvzácnejším, čo svetu Cirkev poskytuje, je to, že je miestom a súčasne nástrojom *zbožštenia človeka*, jeho rastu k dokonalosti a k jednote v láske. Ak by na toto rezignovala (ako sa miestami skutočne stáva), bola by to skutočná a obrovská pohroma!⁴ Cirkev musí byť v prvom rade miestom a nástrojom zbožštenia človeka. A popri moci Slova a sviatostí v nej účinkuje aj jej *ľudský rozmer*, zhmotnený v duchovnom živote a duchovnom boji jej členov, ktorí veľkomyselne a s vierou zápasia o dokonalosť a o vzájomnú jednotu: „*Človek, zatahnutý do tohto boja, musí ustavične zápasiť, aby sa primkol k dobru, a iba za cenu veľkého úsilia je schopný s pomocou Božej milosti dosiahnuť svoju vnútornú jednotu*“ (KKC 409).

Nástrojom tohto zápasu je nielen rozjímanie a štúdium a modlitba a podobné veci, jeho nástrojom je aj *askéza* v zmysle skutočného tréningu osobnosti, cieľavedomé odstraňovanie závislostí a nerestí a nedostatkov a ich nahrádzanie čnosťami. A nástrojom tejto premeny a tohto tréningu je práve *činnosť*, práca⁵. V minulosti, ako sme už hovorili⁶, to bol skutočný spoločný život a spoločná fyzická práca ľudí v obciach, na roliach, na hospodárstvach a podobne. Dnes je tento spôsob života dávno rozbitý a pochovaný. Musíme preto nájsť iný spôsob *konania* a následne *sú-konania*, ktoré povedie k *sú-žitiu*, žiť a konať ho takým *duchovným* spôsobom, aby viedol k cieľu – podobne ako *zenová lukostreľba* v budhizme. Zdrojom možností bude pre nás najskôr veľký svet *záľub* a *koničkov*, ktoré dnes nahrádzajú starý a mŕtvy spôsob života z minulosti. A ak takto konáme, potom je to autentický život Cirkvi. Potom *duchovné využívanie záľub* spôsobom, ktorý nás vedie k dokonalosti a vedie k jednote Cirkvi, je autentickým životom Cirkvi, v konečnom dôsledku dôležitejším ako napríklad charita (aj keď nám to možno znie divne), pretože neslúži len telesnému dobru, ale zbožšteniu a spásu človeka.

Váš Inky

³ porov. úvahy 505 a 507

⁴ porov. úvaha 356

⁵ porov. úvahy 501 a 502

⁶ porov. úvaha 504

¹ porov. úvaha 339

² porov. úvaha 478